

Adéu al miratge tecnològic

PRATS I CAMPS

Seu de Celestica, hereva d'IBM a la Poble de Vallbona (Camp de Túria).

Celestica, empresa hereva del gegant IBM, vol redimensionar la seua planta a la Poble de Vallbona, tot deixant en els llimbs el futur d'una multinacional que va contribuir a la modernització del teixit productiu valencià a la dècada dels 70.

Més de 88.000 empreses van tancar les seues portes a tot l'estat durant el primer trimestre de 2009. N'hi havia de molts que tenien dos treballadors; d'altres firmes de caràcter familiar que tenien consolidat un planter de dos dotzenes de treballadors; d'altres que en sumaven més de tres centenars; i d'altres que, amb un sol treballador, no han passat de ser intermediàries que facilitaven la feina a altres empreses. Totes i cadascuna eren importants i tenien el seu espai dins el sistema econòmic abans d'abaixar definitivament la persiana. No totes les fallides, però, són iguals ni tenen la mateixa repercussió. No ho fou, per exemple, l'intent de tancament de Casa Buades, que fabrica aixetes de Teka a Binissalem (Mallorca), ni el de Pirelli a Manresa. Es tracta d'empreses que, pes econòmic a banda, tenen una transcendència simbòlica i històrica que va més enllà dels simples diners. L'última a afegir-se a eixa mena d'ocàs dels déus empresarials al que assistim en l'últim any i mig ha estat Celestica, un nom darrere del qual s'amaga la història d'un dels emblemes empresarials de la dècada dels 70, quan l'economia valenciana va obrir-se definitivament al món.

La Celestica que avui coneixem, a la Poble de Vallbona (Camp de Túria) és part d'una multinacional canadenc que es dedica a la fabricació de components electrònics per a altres empreses dels sectors de les energies renovables, automoció, aviació, telecomunicacions, electromedicina o defensa. A la planta valenciana hi ha 580 dels 30.000 treballadors que aquest gegant tecnològic té repartits per 30 centres de producció de 16 països.

L'activitat de Celestica a la Poble de Vallbona ha anat minvant durant els últims anys —en quatre anys s'ha després de més de 300 treballadors—, però també a la resta de territoris. La mateixa Celestica va tancar l'abril de 2005 la seua planta a Cerdanyola del Vallès (Barcelona), on treballaven 480 empleats, per traslladar-se a la República Txeca. En el cas de València, el tancament —que ha estat anunciat pel comitè d'empresa, si bé al tancament d'aquest article no hi havia confirmació oficial de la direcció— és conseqüència de la pèrdua del seu principal client, BP

Solar. Celestica s'havia convertit en l'últim any i mig en el principal proveïdor de la filial d'energies renovables de BP, després que a principis de 2008 arribaren a un acord pel qual la primera s'encarregaria del muntatge final dels panells solars que necessitava BP Solar. L'abril de 2009, però, la firma d'energies renovables anunciava que mantenia la seua activitat comercial però que es desempallegava de l'activitat productiva, a les seues plantes a Madrid. La decisió de BP Solar ha tingut un efecte dòmino sobre Celestica, l'activitat de la qual ha minvat a mesura que es complien els terminis d'entrega i no es produïen noves comandes. La disminució de l'activitat en altres sectors, i especialment en el de l'automoció, ha contribuït a agreujar la crisi de la planta valenciana. En aquest context, la multinacional canadenc va anunciar dijous passat la posada en marxa d'"un pla de viabilitat com a única alternativa al tancament definitiu de la planta". El pla passa per la presentació d'un expedient de regulació d'ocupació que afecta 300 dels 580 treballadors. L'empresa, assegura, "es veu obligada a reduir les despeses operatives i a centrar el seu negoci en determinats serveis de valor afegit".

Un futur tecnològic que no va ser. Més enllà de la importància de la xifra de desocupats que generarà, el tancament de Celestica té un important valor simbòlic. L'actual Celestica és l'hereva de la planta que IBM va obrir a la Pobla de Vallbona el 1978 (Celestica comprà l'antiga planta d'IBM el 2004). Els plans de la multinacional

americana, quan s'albirava un futur tan prometedor com desconegut per a les noves tecnologies, eren obrir una fabrica dedicada a la fabricació de components electrònics que donaria treball a més de mig centenar de persones. La inversió fou de 840 milions de pessetes, una quantitat ben important per a aquells temps. Només dos anys abans, la societat valenciana havia assistit a l'obertura de la planta de Ford a Almussafes. Per a la classe política i empresarial, la decisió d'IBM d'instal·lar-se a la Pobla de Vallbona —era la primera planta de fabricació que IBM obria a tota Europa— confirmava el creixent atractiu que el territori valencià tenia per a multinacionals de tot el món, la qual cosa feia albirar un futur d'inversions estrangeres que farien enlairar definitivament el País Valencià cap a l'economia de mercat. L'esperança d'un teixit productiu nou i altament tecnològic va esperonar molts empresaris locals que, amb inversions com aquelles, passaven pàgina definitivament al sistema autàrquic de dècades anteriors.

Si bé l'obertura econòmica esdevindria imparable a partir d'aquell moment, el desembarcament massiu de multinacionals atretes pels baixos salaris que molts havien pronosticat amb l'arribada de Ford i IBM no va arribar a produir-se amb la intensitat desitjada. A més a més, l'arribada del gegant de la informàtica no va produir un efecte expansiu. Al contrari que la planta de Ford a Almussafes, que ha generat el districte industrial més important del País Valencià, concentrat en el que avui es coneix com a parc empresarial

Joan Carles I, IBM no va provocar el naixement d'una indústria auxiliar. La multinacional ha aconseguit grans beneficis de la seua estada en terres valencianes, però no ha tingut l'efecte multiplicador que sí que ha tingut Ford Almussafes per al conjunt de l'economia. L'esperança de convertir el País Valencià en una nova Califòrnia va quedar en no res.

"Aquesta empresa ha sigut molt important per a la comarca: ha creat ocupació i ha atret població al Camp de Túria", explica Josep M. Jordan Galduf, professor de la Universitat de València i ex-president de l'Institut d'Estudis de Camp de Túria. "Però és veritat també que no ha tingut un efecte multiplicador d'empreses, com per exemple ha estat el cas de la Ford d'Almussafes. En tot cas, ha creat una mà d'obra qualificada que després ha resultat molt emprenedora".

Així les coses, els 580 treballadors que actualment té Celestica esperen el que puga passar els propers dies. Tot sembla indicar que la multinacional canadencana optarà per mantenir actius els departaments dedicats a la investigació i el desenvolupament i tancarà la planta de fabricació. Es tractaria, en aquest cas, d'una de les opcions preferides per la conselleria d'Indústria, Comerç i Innovació davant la situació en què es troba la planta de la Pobla de Vallbona. La seua titular, Belén Juste, ha assegurat que "des d'aquesta conselleria estem dialogant amb l'empresa per evitar el seu tancament".

Violeta Tena

EL TEMPS És Temps de Vacances

Si ets subscriptor, i te'n vas de vacances a l'estiu, i vols rebre EL TEMPS totes les setmanes. Telefona'ns al 902 131 025 i comunica'ns l'adreça on vols rebre la revista aquest estiu.

EL TEMPS
El nou horitzó europeu